

JÓZEF PIŁSUDSKI

ROK

1920

Studium wojskowe

(z mapami)

Cena 8/6, z przesyłką 9/-.

VERITAS F. P. CENTRE,
12. Praed Mews,
London. W.2.

GAZETA

NIEDZIELNA

CENA NUMERU

Z „POLSKĄ WALCZĄCĄ“

w Belgii — 3 fr. b.

w Francji — 15 fr

w Holandii — 20 centów

w Niemczech — 0,25 DM

w Szwajcarii — 0,30 fr.

ROK 6.

LONDYN, 16 SIERPNIA 1953

NR. 33/225

Na Święto Żołnierza

WOJSKO W ŻYCIU PAŃSTWA I NARODU

DZIEŃ 15 sierpnia jest podwójnym świętem: Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny i Żołnierza Polskiego. To połączenie nie jest bez znaczenia i nie jest sprawą zwykłego przypadku; świadczy ono i o charakterze polskiego munduru wojskowego i o sprawie, jakiej żołnierz służy: sprawie Bożej i sprawie Polski. Świadczy zarazem o opiece Matki Bożej nad naszym wojskiem, naszym narodem i naszym państwem.

Rocznicę zwycięskiej bitwy warszawskiej chcą jedni uważać za wspomnienie o genialności wodza, inni wyłącznie za wyraz łączności Polski z Zachodem i za świadectwo jej roli przedmurza chrześcijaństwa, jeszcze inni za rezultat pomocy obcej, a wreszcie inni tylko za cud, czyli zjawisko nadprzyrodzone. Ale olbrzymia większość Polaków uważa „Cud nad Wisłą“ za owoc zjednoczenia i zgodnej działalności politycznej polskiej, oraz za wynik walki żołnierza polskiego, za którym stał zespolony naród i którego ofiary i wysiłki wspomógł Bóg i Matka Najświętsza swą pomocą.

W CHWILACH PRZEŁOMOWYCH

WARTOŚĆ wszelkich instytucji w życiu państwowym mierzy się ich zdolnością i skutecznością działania w momentach wielkich kryzysów i wielkich zagrożeń. Jednym z takich momentów były najazdy szwedzkie, z których naród wyszedł zwycięsko po cudownej obronie Czestochowy, która skupiła wszystkich Polaków wokół króla Jana Kazimierza. Drugim były czasy rozbiorów i Konstytucja 3 Maja. Trzecim najazd bolszewicki, zatrzymany i odparty u wrót Warszawy. Czwartym?... Być może, że dzisiaj właśnie przeżywamy czwarty, podobny moment przełomowy w naszej historii. W takich właśnie chwilach następuje najcięższa próba wartości ludzkich charakterów i instytucji państwowych, jakimi są rząd, wielkie ruchy polityczne i siły zbrojne. Ich jedność i ich oparcie o zgodną wolę całego narodu dają im moc, jakiej na pozór nie można by po nich oczekiwać. Umożliwiają osiągnięcia, przekraczające jak gdyby granice ludzkich możliwości. Stwarzają maksimum siły, jaką naród potrafi ze siebie wykręsać, gdy tego potrzeby wymagają.

Sprawa wojska, jego charakteru i jego funkcji w życiu narodu i państwa jest sprawą wieczną żywą i wiecznie dyskusyjną. Waga tej sprawy jest tym większa, im mniej z prawami narodów liczą się wielkie mocarstwa we współczesnym świecie, im bardziej posiadanie siły decyduje o posiadaniu słuszności, im bardziej siłę stawia się przed wszelkim prawem, sprawiedliwością i słuszością.

W prywatnej kaplicy letniej rezydencji papieskiej Castel Gandolfo, w której Ojciec św. przebywa obecnie, znajduje się powyższy obraz, pędzla polskiego artysty prof. Rosena, przedstawiający fragment bitwy warszawskiej: księdza Skorupkę.

ROZBUDOWA WOJSKA

ROZBUDOWANIE niezależnych, polskich sił zbrojnych na emigracji jest zagadnieniem, o którym świadomie czy nieświadomie rozmyśla każdy Polak i czyni słusznie, gdyż jest to sprawa i wielka, i ważna, i pilna. Trzeba, by zagadnienie to było postawione wyraźnie i by nie było między Polakami żadnych różnic w pojmowaniu jego istoty. Rocznicą sierpniową jest doskonałą okazją do przemyślenia tego zagadnienia przez wszystkich,

którym przyszłość i wielkość Polski leżą na sercu. Trzeba o tej sprawie myśleć i trzeba w jej zakresie działać z troską nie o siebie, lecz o naród i kraj, z myślą nie o swej chwale, lecz o chwale naszej ojczyzny — Polski. Jednym słowem, trzeba zdobyć się na zapomnienie o sobie, o osobistych dostojenstwach i zaszczytach, na stosunek pokorny wobec wielkich spraw narodu, któremu wojsko ma służyć.

W czasach, które nadchodzą, istnienie, siła i wartość bojowa

wojska polskiego w wolnym świecie będą wiele znaczyły w rozwoju sytuacji politycznej, dotyczącej bezpośrednio Polski. Ale to wszystko zależeć będzie w pierwszym rzędzie od stopnia, w jakim to wojsko będzie wyrazem zjednoczonych sił politycznych narodu, od tego, jak daleko jego rozwój i działania podlegać będą kierownictwu mądrej myśli politycznej i od tego, w jakim stopniu społeczeństwo polskie w kraju i na emigracji będzie miało pewność, że te siły zbrojne są całkowicie suwe-

renną, własną, polską siłą, służącą nie obcym, ani nawet nie swym dowódcom, lecz Polsce.

KOLEJNOŚĆ ZADAŃ

WIELE już napisano na temat tego, że odtwarzające się w wolnym świecie polskie siły zbrojne muszą być suwerenne, podległe polskiemu dowództwu i walczące pod polskimi sztandarami. Jak dotąd, nie wskazuje na to, by taka armia polska mogła rychło powstać na Zachodzie, gdyż brak do tego koniecznych, nieodzownych warunków, które muszą poprzedzić stworzenie wojska.

Warunkiem pierwszym jest zjednoczenie polityczne, które jedynie może stworzyć po stronie polskiej ośrodek, zdolny do tworzenia wojska polskiego na emigracji. Żołnierz polski z roku 1920 dlatego bił się tak świetnie i dlatego odniósł wielkie zwycięstwo, a być może i dlatego Bóg jego walkom błogosławił, że za tym żołnierzem stał cały naród i zjednoczeni jego polityczni przedstawiciele. Podobne zaplecze polityczne musi być i dzisiaj podstawą tworzenia wojska w momencie, gdy nadchodzą wielkie decyzje, które rozstrzygną o losach Polski. Nieszcześnie sprawa rozbięcia politycznego, zbliżającego się — wierzymy — ku końcowi, jest jednak wciąż jeszcze i w tej kapitalnej sprawie odbudowy wojska czynnikiem hamującym skuteczną i celową akcję.

Drugim warunkiem tworzenia wojska jest ustalenie jego stosunku do spraw politycznych, które nigdzie, za wyjątkiem ustrojów totalistycznych o charakterze dyktatury wojskowej, nie są i nie mogą być dziedziną samodzielnego działania dowódców wojskowych. Szafowanie krwią żołnierza należy do decyzji natury politycznej, społeczeństwo więc, spośród którego rekrutują się szeregi żołnierskie musi mieć pewność, że decyzje o tym, gdzie, w jakich rozmiarach i w jakich warunkach żołnierz polski będzie walczył, należące będą do zjednoczonego kierownictwa politycznego narodu. W niczym to nie umniejsza zasług, wartości i sławy wojennej dowódców. Ale daję gwarancję, że odpowiedzialność polityczna za użycie wojska nie znajdzie się w rękach czynników nie politycznych, lecz wojskowych.

Warunkiem trzecim tworzenia wojska jest istnienie odpowiednich umów politycznych pomiędzy Polską a państwami sojusznymi, gwarantujących zarówno suwerenność armii polskiej, jak określających cele, o jakie armia ta ma walczyć wspólnie z sojusznikami. Suwerenność da gwarancję, że wojsko polskie nie będzie mogło być użyte nigdy i nigdzie wbrew interesom politycznym Polski; określenie celów walki będzie ze strony so-

(Dokończenie na str. 2)

ŚWIATOWY ZJAZD KOMBATANTÓW POLSKICH

W dniach 16-18 sierpnia odbędzie się w Londynie czwarty Walny Zjazd Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, który zbiega się w czasie ze Świętem Żołnierza Polskiego. W zjeździe weźmie udział 52 delegatów z Argentyny, Australii, Belgii, Francji, Holandii, Irlandii, Kanady, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Szwajcarii, Szwecji, W. Brytanii i Włoch.

Zjazd rozpocznie się Mszą św. w Brompton Oratory, obrady zaś odbywać się będą w Ognisku Polskim. W niedzielę 16 sierpnia po południu odbędzie się w Albert Hallu w ramach zjazdu manifestacyjny obchód Święta Żołnierza pod hasłem „Sursum corda“, w poniedziałek i we wtorek odbywać się będą obrady zjazdu.

Przedmiotem obrad będzie przedyskutowanie i przyjęcie sprawozdania ustępujących władz centralnych, wybór nowych władz: Rady Głównej, która z kolei wybierze Zarząd Główny, oraz ustalenie programu prac Stowarzyszenia na rok 1953/54, przedstawionego

przez Zarząd Główny SPK. W zakresie spraw finansowo-gospodarczych omówiony będzie plan zużycia na cele społeczne i gospodarcze pozostałej kwoty z uzyskanych w wyniku procesu „sum włoskich“.

W czasie zjazdu odbędzie się w Domu Kombatanta wystawa książki polskiej zorganizowana przez Centralną Składnicę Handlową SPK, połączona z „tygodniem taniej książki“. Wszyscy nabywcy książek otrzymają premie. Wystawa będzie trwać do niedzieli 23 sierpnia.

W czasie niedzielnej manifestacji w Albert Hallu jury Kombatantkiej Nagrody Pisarskiej ogłosi nazwiska tegorocznych laureatów nagrody pisarskiej SPK.

Zjazdowi kombatantów polskich w wolnym świecie, największej i zasłużonej organizacji społecznej emigracji polskiej życzymy wraz z innymi pomyślnych obrad i takiego pokierowania pracami placówek SPK rozsianych po całym świecie, by w ich wyniku sprawa wspólna nam wszystkim — odbudowy wolnej Polski odniosła jak największe korzyści.

